

Simentale w Instytucie Zootechniki PIB

Instytut Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego Kraków-Balice jest jednym z największych instytutów naukowo-badawczych o zasięgu ogólnokrajowym, podległym Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi – został powołany w 1950 r. Przedmiotem jego działania jest prowadzenie prac badawczych w zakresie nauk zootechnicznych, które uznano za strategiczne dla Instytutu i dla zmieniających się potrzeb krajowej produkcji zwierzęcej.

Jednym z głównych kierunków prowadzonych badań jest genetyka i hodowla zwierząt gospodarskich. IZ PIB wspólnie z Instytutem Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu był inicjatorem ochrony genetycznej małych populacji zwierząt gospodarskich przed ich wyginięciem. Poskutkowało to powołaniem Instytutu Zootechniki w 2002 r. na Krajowego Koordynatora w tym zakresie.

Obecnie w Polsce ochroną zasobów genetycznych objęte są m.in.: 4 rasy bydła, 7 ras koni, 3 rasy świń, 15 ras owiec, 1 rasa kóz i wiele innych zwierząt gospodarskich, ptactwa, ryb i pszczoł. Razem ochroną objęto (bez pszczoł) w 83 rasach 96 286 samic.

W ramach prac zleconych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi priorytetowym zagadnieniem jest szacowanie wartości

*Dyrektor Instytutu Zootechniki
Państwowego Instytutu Badawczego
prof. dr hab. Eugeniusz Herbut*

hodowlanej bydła wszystkich ras objętych oceną wartości użytkowej. Bydło rasy simentalskiej od początku prowadzenia tej oceny zajmowało znaczące miejsce w działalności Instytutu. Od 1975 r. metodą stacjonarną prowadzono ocenę wartości hodowlanej buhajów simentalskich w zakresie cech mlecznych.

Na terenie Zakładu Doświadczalnego IZ PIB Odrzechowa utworzono Stację Oceny, która funkcjonowała przez 20 lat do czasu wprowadzenia metody BLUP. Z uwagi na dwukierunkowe wykorzystanie polskiej populacji simentali od 1994 r. jest kontynuowana w ZD IZ PIB w Odrzechowej część eksperymentalna stacjonarnej oceny buhajów simentalskich w zakresie cech mięsnych.

Priorytetowym zadaniem Instytutu jest szacowanie ich wartości hodowlanej i jej doskonalenie, jak również publikacja wyników oceny

w celu wykorzystania ich do realizacji programu hodowlanego.

Zespół Działu Genetyki i Hodowli Zwierząt IZ PIB wspólnie z UR w Krakowie w ramach badań własnych opracował i wdrożył do praktyki hodowlanej w 2016 r. nowy indeks selekcyjny dla bydła rasy simentaliskiej – PFSM, obejmujący cechy produkcyjne, pokroju i niektóre funkcjonalne, jak długowieczność i komórki somatyczne. Prowadzone są badania nad wprowadzeniem pozostałych cech funkcjonalnych do oceny wartości hodowlanej bydła simentaliskiego.

Do oceny wartości hodowlanej buhajów simentaliskich w zakresie cech mięsnych został opracowany przez zespół indeks IM, który obowiązuje od 2009 r. Indeks ten jest zgodny z zaleceniami Europejskiej Federacji Hodowców Bydła Simentaliskiego, dotyczącymi utrzymywania simentali w czystej rasie i dwukierunkowym użytkowaniu.

Obecnie w doskonaleniu tego kierunku oceny wprowadza się nowe metody, wykorzystując przyżyciowe pomiary mięsności za pomocą aparatury USG. Ze względu na wielkość i strukturę polskiej populacji simentali rozpoczęto badania nad wprowadzeniem oceny genomowej szacowania wartości hodowlanej bydła tej rasy.

Od początku powstania w 1994 r. Polskiego Związku Hodowców Bydła Simental-

skiego – pierwszego związku rasowego, Instytut aktywnie uczestniczył w jego pracach, głównie poprzez współudział w opracowywaniu i realizacji programu hodowlanego, a także promocji bydła rasy simentaliskiej. W Zakładzie Doświadczalnym Odrzechowa IZ PIB utrzymuje jedno z największych stad bydła simentaliskiego na Podkarpaciu (ok. 400 krów), które powstało głównie w oparciu o krajowy żeński materiał hodowlany, uzyskany z własnego stada z użyciem buhajów krajowych i z populacji europejskich. Prace hodowlane w stadzie są wspierane przez pracowników naukowych Instytutu w Krakowie-Balicach. Sukcesem jest posiadanie kilku superczempionów i czempionów wystaw regionalnych i krajowych, wybieranych m.in. przez międzynarodowe jury.

Instytut Zootechniki PIB jest od wielu lat współorganizatorem najpierw regionalnych, a obecnie krajowych Wystaw bydła simentaliskiego, w tym także tegorocznej Wystawy z okazji **Światowego Kongresu Bydła Simentaliskiego w Polsce**. Wszystkie wystawy odbywają się w ramach „Pożegnania Wakacji w Rudawce Rymanowskiej” na terenie ZD IZ PIB Odrzechowa, tradycyjnie w ostatnim tygodniu sierpnia każdego roku.

*prof. dr hab. Eugeniusz Herbut
Dyrektor Instytutu Zootechniki
PIB w Krakowie-Balicach*

Międzynarodowa Komisja Sędziów na 12. Krajowej Wystawie Bydła Simentaliskiego w Rudawce Rymanowskiej
International Judging Commission at the 12th National Exhibition of Simmental Cattle